

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO 1, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 18, 19, 20, 25, 31, 33, 35, 38, 47, 49, 50,
53, 54, 54¹, 55 STRAIPSNŲ, KETVIRTOJO IR PENKTOJO SKIRSNŲ PAVADINIMO
PAKEITIMO, 26, 27, 28, 29, 30, 32 STRAIPSNŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
IR ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO
ĮSTATYMAS**

2005 m.

d. Nr.

Vilnius

(Žin., 1994, Nr. 99-1957; 2001, Nr. 28-890; 2003, Nr. 27-1079, Nr. 61-2755;
2004, Nr. 28-869, Nr. 54-1830)

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„1 straipsnis. Lietuvos bankas

1. Lietuvos Respublikoje centrinis bankas yra Lietuvos bankas, kuris nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei. Lietuvos bankas yra sudėtinė Europos centrinių bankų sistemos dalis ir Europos centrinių bankų sistemos tikslų siekia ir uždavinius vykdo vadovaudamasis Europos centrinio banko gairėmis ir nurodymais. Lietuvos bankas savo funkcijas atlieka ir vykdo veiklą kiek tai neprieštarauja Europos centrinio banko ir Europos centrinių bankų sistemos tikslams bei Europos centrinio banko teisės aktams ir Europos Sąjungos teisei. Lietuvos banko veiklos reglamentavimas suderintas su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

2. Valstybės nuosavybę Lietuvos banke išreiškia Lietuvos banko kapitalas. Lietuvos banko turtas jam priklauso nuosavybės teise. Lietuvos bankas turtą valdo, naudoja ir juo disponuoja Europos Sąjungos teisės ir šio įstatymo nustatytu mastu, tvarka ir sąlygomis.

3. Lietuvos banką steigia Seimas.“

2 straipsnis. 6 straipsnio pavadinimo ir 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 6 straipsnio pavadinimą ir 6 straipsnio 1 dalį ir juos išdėstyti taip:

„6 straipsnis. Banknotų ir monetų išleidimas

Lietuvos bankas, laikydamasis Europos Bendrijos steigimo sutarties reikalavimų, turi teisę išleisti banknotus ir monetas.“

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„7 straipsnis. Lietuvos banko pagrindinis tikslas

1. Vadovaujantis Europos Bendrijos steigimo sutartimi pagrindinis Lietuvos banko tikslas – palaikyti kainų stabilumą.

2. Nepažeisdamas pagrindinio tikslo, Lietuvos bankas pagal savo kompetenciją remia Europos Bendrijos bendrąsias ekonominės politikos kryptis, kad padėtų siekti Europos Bendrijos steigimo sutartyje nustatytų Europos Bendrijos tikslų, bei palaiko Lietuvos Respublikos Vyriausybės ekonominę politiką, kiek ji neprieštarauja Lietuvos banko pagrindiniam tikslui ir atitinka Europos centrinio banko ir Europos centrinių bankų sistemos tikslus.“

4 straipsnis. 8 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 8 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„8 straipsnis. Lietuvos banko funkcijos ir veikla

1. Vykdydamas Europos Bendrijos steigimo sutarties nuostatas ir veikdamas kaip sudėtinė Europos centrinių bankų sistemos dalis, Lietuvos bankas atlieka šias funkcijas:

1) išleidžia banknotus ir monetas bei vykdo kitą su tuo susijusią veiklą;

2) bendrai nustato ir įgyvendina pinigų politiką;

3) valdo, naudoja Lietuvos banko oficialiąsias užsienio atsargas (toliau – užsienio atsargos) ir jomis disponuoja;

4) skatina patvarų ir veiksmingą mokėjimo ir vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų veikimą;

5) renka Europos centrinių bankų sistemos uždaviniams vykdyti reikalingą statistinę informaciją iš valstybės institucijų ir ūkio subjektų.

2. Lietuvos bankas taip pat:

1) pagal susitarimą su Finansų ministerija atlieka izdo agento funkcijas;

2) įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka išduoda ir atšaukia licencijas Lietuvos Respublikos kredito įstaigoms bei užsienio valstybių kredito įstaigų filialams ir prižiūri jų veiklą, taip pat atlieka kitas įstatymų numatytas funkcijas, susijusias su kredito įstaigų veikla;

3) nustato Lietuvos Respublikos kredito įstaigų ir užsienio valstybių kredito įstaigų filialų, veikiančių Lietuvoje, finansinės apskaitos ir atskaitomybės principus;

4) renka Lietuvos banko funkcijoms, nesusijusioms su Europos centrinių bankų sistemos veikla, vykdyti reikalingą statistinę informaciją iš valstybės institucijų ir ūkio subjektų, nustato jos rinkimo, sudarymo ir platinimo tvarką bei sudaro Lietuvos Respublikos mokėjimų ir tarptautinių investicijų balansus ir finansines sąskaitas;

5) savo nustatyta tvarka, sąlygomis ir terminais gali duoti paskolas, užtikrintas įkeičiamu Lietuvos bankui pakankamu turtu, Lietuvos Respublikoje įregistruotoms kredito įstaigoms, jei tai neprieštarauja reikalavimams, kylantiems iš Lietuvos banko dalyvavimo Europos centrinių bankų sistemoje.

3. Lietuvos bankas vykdo veiklą, reikalingą šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytoms funkcijoms įgyvendinti ir tam reikalingai infrastruktūrai sukurti bei palaikyti.“

5 straipsnis. 11 straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ir 5 punktų pripažinimas netekusiais galios, 4, 8, 9, 16, 17 punktų ir 2 dalies pakeitimas

1. Pripažinti netekusiais galios 11 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktus.

2. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) nustato užsienio atsargų, kurios Europos Sąjungos teisės aktų nustatyta tvarka nebuvo perduotos Europos centriniam bankui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis principus ir tvarką, atitinkančius Europos centrinio banko reikalavimus, taikomus nacionalinių centrinių bankų užsienio atsargoms;“

3. Pripažinti netekusiu galios 11 straipsnio 1 dalies 5 punktą.

4. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalies 8 punktą ir jį išdėstyti taip:

„8) Europos centriniam bankui pritarus, sprendžia klausimus dėl Lietuvos banko dalyvavimo tarptautinėse pinigų institucijose;“

5. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalies 9 punktą ir jį išdėstyti taip:

„9) laikydamosi Europos Bendrijos steigimo sutarties reikalavimų, sprendžia banknotų ir monetų išleidimo, išėmimo bei kitus su tuo susijusius klausimus;“

6. Pakeisti 11 straipsnio 16 punktą ir jį išdėstyti taip:

„16) vadovaudamasi Europos centrinio banko teisės aktų reikalavimais, nustato Lietuvos banko finansinės apskaitos politiką, tvirtina metinę finansinę ataskaitą ir finansinių metų pelno paskirstymą;“

7. Pakeisti 11 straipsnio 1 dalies 17 punktą ir jį išdėstyti taip:

„17) nustato Lietuvos banko turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarką, kurios pagrindinis principas – siekti Europos centrinių bankų sistemos tikslų ir vykdyti uždavinius

ekonomiškiausiomis, efektyviausiomis ir rezultatyviausiomis priemonėmis, taip pat nustato pirkimų tvarką;“

8. 11 straipsnio 2 dalyje išbraukti skaičius „1, 2, 3“ ir ją išdėstyti taip:

„2. Lietuvos banko valdyba gali dalį savo funkcijų pavesti vykdyti valdybos pirmininkui, išskyrus šio straipsnio 1 dalies 4, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18 ir 19 punktuose numatytas funkcijas.“

6 straipsnis. 12 straipsnio 4 dalies pakeitimas

12 straipsnio 4 dalį papildyti žodžiais „Vilniaus apygardos teismui“, išbraukti žodžius „Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„4. Lietuvos banko valdybos pirmininkas sprendimą dėl atleidimo prieš terminą turi teisę per du mėnesius nuo sprendimo paskelbimo dienos arba nuo pranešimo apie jį gavimo dienos, arba, jei to nebuvo padaryta, nuo tos dienos, kurią ieškovas apie jį sužinojo, apskųsti Europos Teisingumo Teismui, motyvuodamas Europos Bendrijos steigimo sutarties ar kitos teisės normos, susijusios su minėtos sutarties taikymu, pažeidimu. Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojai ir valdybos nariai sprendimą dėl atleidimo prieš terminą turi teisę apskųsti Vilniaus apygardos teismui.“

7 straipsnis. 14 straipsnio 2 dalies pakeitimas

14 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžio „paprasčia“ įrašyti žodžius „ne mažiau kaip trijų“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Lietuvos banko valdybos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip trys valdybos nariai. Lietuvos banko valdybos sprendimai priimami ne mažiau kaip trijų balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia valdybos posėdžio pirmininko balsas“.

8 straipsnis. 18 straipsnio 2 dalies pakeitimas ir papildymas nauja 6 dalimi

1. 18 straipsnio 2 dalį papildyti antru, trečiu, ketvirtu, penktu, šeštu ir septintu sakiniais ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Lietuvos banko tarnautojams taikomi darbo santykius reglamentuojantys įstatymai. Lietuvos banko tarnautoju gali būti asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 62 metų ir 6 mėnesių. Lietuvos banko tarnautojams, sulaukusiems 62 metų ir 6 mėnesių amžiaus, Lietuvos banko valdybos pirmininkas gali pratęsti Lietuvos banko tarnautojo tarnybą Lietuvos banke. Lietuvos banko tarnautojo tarnybos laikas pratęsiamas iki vienerių metų ir bendras pratęstas tarnybos Lietuvos banke laikas negali viršyti penkerių metų. Suėjus šioje dalyje nustatytam amžiui ar pasibaigus tarnybos Lietuvos banke pratęsimo terminui, asmuo atleidžiamas iš pareigų. Toks atleidimas yra laikomas darbo sutarties nutraukimo pagrindu. Šioje dalyje nustatyti apribojimai dėl tarnautojo amžiaus netaikomi Lietuvos banko valdybos pirmininkui, jo pavaduotojams ir valdybos nariams.“

2. Papildyti 18 straipsnį nauja 6 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„6. Lietuvos bankas remia Lietuvos banko tarnautojų dalyvavimą neformaliuose Europos centrinio banko ir Europos centrinių bankų sistemos bankų renginiuose.“

3. Buvusią šeštą dalį laikyti septinta dalimi.

9 straipsnis. 19 straipsnio 2, 3 ir 4 dalių pakeitimas

1. 19 straipsnio 2 dalyje po žodžio „tai“ įrašyti žodžius „bet kokia nevieša su Europos centrinių bankų sistema susijusi informacija ir kita“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Banko paslaptis – tai bet kokia nevieša su Europos centrinių bankų sistema susijusi informacija ir kita Lietuvos banko veikloje naudojama informacija, kuri pagal savo svarbą nesudaro valstybės ir tarnybos paslapties, tačiau kurios neteisėtas atskleidimas arba praradimas gali turėti neigiamų pasekmių Lietuvos banko funkcionavimui ir jo vykdomai veiklai, pakenkti teisėtiems kitų asmenų interesams.“

2. 19 straipsnio 3 dalyje išbraukti žodžius „ir banko“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„3. Valstybės, tarnybos paslaptis sudarančios informacijos detalius sąrašus tvirtina Lietuvos banko valdybos pirmininkas. Valstybės ir tarnybos paslaptis sudarančios informacijos detalūs sąrašai tvirtinami ir keičiami Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka.

3. Pakeisti 19 straipsnio 4 dalį ir šią dalį išdėstyti taip:

„4. Banko paslaptį sudarančios informacijos naudojimo tvarką tvirtina Lietuvos banko valdybos pirmininkas.

10 straipsnis. 20 straipsnio 2 dalies pakeitimas

20 straipsnio 2 dalyje vietoj žodžių „200 mln. litų“ įrašyti žodžius „60 mln. eurų“ ir šią dalį išdėstyti taip:

„2. Įstatinis kapitalas – 60 mln. eurų. Jis sudaromas iš Lietuvos valstybės lėšų ir (ar) Lietuvos banko pelno.“

11 straipsnis. Ketvirtojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Ketvirtojo skirsnio pavadinime išbraukti žodžius „Lietuvos banko“ ir jį išdėstyti taip:

„Pinigų politika“

12 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„25 straipsnis. Pinigų politikos priemonės

1. Lietuvos bankas, veikdamas kaip sudėtinė Europos centrinių bankų sistemos dalis, vykdo bendrai nustatytą pinigų politiką.

2. Lietuvos bankas operacijoms vykdyti gali atidaryti sąskaitas kredito įstaigoms, viešiesiems subjektams ir kitiems rinkos dalyviams ir priimti turtą įskaitant nematerialius vertybinius popierius, kaip įkeitimo objektą.

3. Lietuvos bankas pagal Europos centrinio banko nustatytus bendrus atviros rinkos ir kredito operacijų principus, įskaitant sąlygų, kuriomis jis pasirengęs atlikti tokius sandorius, paskelbimą, gali:

1) veikti finansų rinkose pirkdamas ir parduodamas (sudarydamas neatidėliotinus ir išankstinius sandorius), įskaitant pirkimą ir pardavimą pagal atpirkimo sutartis, ir skolindamas arba skolindamasis skolos įsipareigojimus ir likvidžias rinkos priemones Bendrijos arba ne Bendrijos valiutomis, taip pat tauriuosius metalus;

2) atlikti kredito operacijas su kredito įstaigomis ir kitais rinkos dalyviais skolindamas lėšas, adekvačias pakankamam įkaitui.“

13 straipsnis. 26 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 26 straipsnį.

14 straipsnis. 27 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 27 straipsnį.

15 straipsnis. 28 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 28 straipsnį.

16 straipsnis. 29 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 29 straipsnį.

17 straipsnis. 30 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusia galios 30 straipsnį.

18 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 31 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„31 straipsnis. Europos centrinio banko paskelbtų euro ir užsienio valiutų santykių skelbimas

Lietuvos bankas skelbia Lietuvos Respublikoje Europos centrinio banko paskelbtus euro ir užsienio valiutų santykius.“

19 straipsnis. 32 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 32 straipsnį.

20 straipsnis. Penktojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Penktojo skirsnio pavadinimą išdėstyti taip:

„Užsienio atsargos ir operacijos“

21 straipsnis. 33 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 33 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„33 straipsnis. Užsienio atsargos

Lietuvos bankas užsienio atsargas valdo, naudoja ir jomis disponuoja pagal principus ir tvarką, atitinkančius Europos Sąjungos teisės reikalavimus.“

22 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 35 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„35 straipsnis. Lietuvos banko operacijos

Atlikdamas savo funkcijas, Lietuvos bankas turi teisę atlikti šias operacijas:

- 1) atsidaryti sąskaitas ir padėti indėlius;
- 2) atidaryti bei tvarkyti sąskaitas ir priimti indėlius;
- 3) imti ir duoti paskolas;
- 4) pirkti ir parduoti auksą bei turtą užsienio valiuta;
- 5) atlikti kitas operacijas.“

23 straipsnis. 38 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 38 straipsnį ir jį straipsnį išdėstyti taip:

„38 straipsnis. Valstybės išdo sąskaitų atidarymas

Lietuvos bankas turi teisę, pagal jo nustatytą tvarką, atidaryti ir tvarkyti sąskaitas Lietuvos Respublikos valstybės išdui.“

24 straipsnis. 47 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 47 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„47 straipsnis. Bendradarbiavimas su kitų valstybių kredito įstaigų priežiūros institucijomis

Lietuvos bankas turi teisę sudaryti sutartis su kitų valstybių kredito įstaigų priežiūros institucijomis dėl bendradarbiavimo kredito įstaigų priežiūros srityje.“

25 straipsnis. 49 straipsnio pavadinimo ir 1 dalies pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio pavadinimą ir 1 dalį ir juos išdėstyti taip:

„49 straipsnis. Finansinė apskaita ir finansinė atskaitomybė

1. Lietuvos bankas finansinę apskaitą tvarko ir finansinę atskaitomybę rengia vadovaudamasis Europos centrinio banko teisės aktais, gairėmis ir nurodymais, reglamentuojančiais nacionalinių centrinių bankų vykdomų operacijų apskaitą ir atskaitomybę.“

26 straipsnis. 50 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 50 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„50 straipsnis. Lietuvos banko metinės finansinės ataskaitos auditas

Lietuvos banko metinės finansinės ataskaitos auditą atlieka Lietuvos banko parinkti nepriklausomi išorės auditoriai, kuriuos tvirtina Europos Sąjungos Taryba, rekomendavus Europos centriniam bankui.“

27 straipsnis. 53 straipsnio 3 dalies pakeitimas

Pakeisti 53 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Jeigu skolininkas sutartyje nustatytu laiku neįvykdo prievolių, kurių įvykdymas buvo užtikrintas vertybinių popierių ar kito finansinio įkaito (užstato), išskyrus lėšų, esančių skolininko banko sąskaitoje, įkeitimu ar perduota nuosavybės teisė į šiuos vertybinius popierius ar kitą finansinį įkaitą (užstatą), Lietuvos bankas turi teisę perimti įkeistą ar nuosavybės teise perduotą finansinį įkaitą (užstatą) ir jį realizuoti teisės aktų nustatyta tvarka. Tokią teisę Lietuvos bankas gali įgyvendinti net ir tada, kai skolininkui iškelta bankroto byla ar draudžiama disponuoti įkeistu ar nuosavybės teise perduotu finansiniu įkaitu (užstatu).“

28 straipsnis. 54 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 54 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

“54 straipsnis. Informacijos gavimas ir teikimas

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir ūkio subjektai privalo pateikti Lietuvos bankui informaciją, reikalingą jo funkcijoms vykdyti.

2. Lietuvos bankas gali teikti informaciją Europos centriniam bankui, Europos Sąjungos valstybių centriniams bankams, tarptautinėms pinigų ir finansų institucijoms, valstybės ir savivaldybių institucijoms, jei ji reikalinga jų funkcijoms atlikti, ir jei tokios informacijos teikimo nedraudžia šis ar kiti Lietuvos Respublikos įstatymai.“

29 straipsnis. 54¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 54¹ straipsnį ir jį išdėstyti taip:

“54¹ straipsnis. Poveikio priemonės, susijusios su statistinės informacijos pateikimo pažeidimais

Lietuvos bankas turi teisę skirti baudas ir delspinigius ūkio subjektams už Lietuvos banko nustatytos statistinės informacijos Lietuvos banko funkcijoms, nesusijusioms su Europos centrinių bankų sistemos veikla, vykdyti pateikimo pažeidimus. Baudų ir delspinigių dydį, jų taikymo tvarką ir su tuo susijusios medžiagos saugojimo terminus nustato Lietuvos bankas.“

30 straipsnis. 55 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 55 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

“55 straipsnis. Informacijos skelbimas

Lietuvos bankas ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį skelbia statistinę ir kitą informaciją.“

31 straipsnis. Įstatymo priedo papildymas

1. Papildyti įstatymo priedą nauja 5 dalimi ir ją išdėstyti taip:

„5. 2002 m. birželio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/47/EB dėl susitarimų dėl finansinio įkaito.“

2. Buvusias 5 ir 6 dalis laikyti 6 ir 7 dalimi.

32 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja dieną, nuo kurios Europos Sąjungos Taryba panaikina išlygą dėl Lietuvos Respublikos pagal Europos Bendrijos steigimo sutarties 122 straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS LIETUVOS BANKO ĮSTATYMO 1, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 18, 19, 20, 25, 31, 33, 35, 38, 47, 49, 50, 53, 54, 54¹, 55 STRAIPSNIŲ, KETVIRTOJO IR PENKTOJO SKIRSNIŲ PAVADINIMO PAKEITIMO, 26, 27, 28, 29, 30, 32 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS IR ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 1, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 18, 19, 20, 25, 31, 33, 35, 38, 47, 49, 50, 53, 54, 54¹, 55 straipsnių, ketvirtojo ir penktojo skirsnių pavadinimo pakeitimo, 26, 27, 28, 29, 30, 32 straipsnių pripažinimo netekusiais galios ir įstatymo priedo papildymo įstatymo projektu siekiama visiškai suderinti Lietuvos banko įstatymą (toliau LB įstatymas) su Europos Bendrijos steigimo sutartimi (toliau Sutartis) ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos centrinio banko statutu (toliau Statutas).

Įstatymo projektas parengtas atsižvelgiant į Europos Komisijos ir Europos centrinio banko 2004 m. pranešimuose apie konvergenciją nurodytas pastabas bei praktikoje įgyvendinant įstatymą iškilusį poreikį patobulinti kai kuriuos įstatymo straipsnius.

1. Lietuvos banko asmeninis nepriklausomumas

ECB 2004 m. pranešime apie konvergenciją numatyta: „Lietuvos teisė nenustato pakankamai apibrėžtai, kurie teismai yra kompetentingi nagrinėti bylas dėl Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojų ir valdybos narių atleidimo iš užimamų pareigų. Lietuvos teisė turi aiškiai suteikti teisę į teisminę gynybą tokių narių atleidimo iš užimamų pareigų atveju. Vadovaujantis Sutarties 108 straipsniu, nepriklausomumo principas (teisės eiti pareigas apsauga) yra taikomas visiems ECBS sprendimus priimančių organų nariams, o ne vien tik NCB valdytojams.“

Šiuo metu nėra visiškai aišku, kas nagrinėtų Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojų ir narių skundą dėl neteisėto atleidimo. Administracinių bylų teisenos įstatymo 16 straipsnis nurodo, kad Administraciniams teismams nepriskirtos nagrinėti bylos dėl Lietuvos Respublikos Prezidento veiklos. Valdybos pirmininko pavaduotojai ir nariai atleidžiami Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu. Civilinio proceso kodeksas nurodo, kad Vilniaus apygardos teismas nagrinėja civilines bylas, kurias pagal galiojančius įstatymus, kaip pirmos instancijos teismas, nagrinėja tik Vilniaus apygardos teismas. Todėl siūlome pakeisti LB įstatymo 12 straipsnį, konkrečiai įstatyme numatant, kad valdybos pirmininko pavaduotojai ir nariai sprendimą dėl atleidimo iš užimamų pareigų turi teisę apskusti Vilniaus apygardos teismui (įstatymo projekto 6 straipsnis).

2. Pinigų politika

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Šiuo metu, Lietuvos banko taikomas pinigų politikos priemonės lemia fiksuotas lito kurso režimas ir Lietuvos banko įsipareigojimas be apribojimų keisti litus į eurus kaip bazinę valiutą, o bazinę valiutą – į litus. Įstatymo normos dėl pinigų politikos, įskaitant 8 ir 11 straipsnius bei 4 skirsnį nepripažįsta ECB galių šioje srityje.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiami bei pripažįstami netekusiais galios LB įstatymo 8, 11 ir 25 – 32 straipsniai (įstatymo projekto 4, 5 ir 12-19 straipsniai).

3. Banknotų emisija

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Konstitucija nustato, kad pinigų emisijos teisę turi tik Lietuvos bankas.

Įstatymo 6 straipsnis taip pat nustato, kad Lietuvoje pinigų emisijos teisę turi tik Lietuvos bankas. Taip pat, Įstatymas ir Pinigų įstatymas suteikia Lietuvos bankui išimtinę teisę išleisti banknotus ir monetas.

Anksčiau nurodytos teisės normos nepripažįsta išimtinių ECB galių šioje srityje. Dar daugiau, visos nacionalinės teisės normos, kalbančios apie nacionalinę Lietuvos valiutą, turi būti suderintos su Sutartimi ir Statutu.

Vadovaujantis Sutarties 106 straipsnio 2 dalimi, ECB patvirtinus emisijos apimtį, valstybės narės gali išleisti monetas, tuo tarpu ES Taryba yra įgaliota priimti sprendimus dėl priemonių monetų nominalams ir techniniams duomenims derinti. Iki euro įvedimo šios teisės normos turi būti pakartotos Lietuvos teisėje.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiami LB įstatymo 6, 8, 11 straipsniai (įstatymo projekto 2, 4, 5 straipsniai).

4. Užsienio atsargų valdymas

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Įstatymas nepripažįsta Eurosistemos teisių valdyti ir naudoti oficialiąsias užsienio valiutos atsargas bei jomis disponuoti (laikyti ir valdyti). Lietuvai įsivedus eurą, visos oficialiosios užsienio atsargos turi būti perduotos Lietuvos bankui tiek, kiek jos, vadovaujantis Sutarties 105 straipsnio 3 dalimi, nėra lėšų užsienio valiuta apyvartinis likutis.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiami LB įstatymo 8, 11, 33, 35 straipsniai (įstatymo projekto 4, 5, 20, 21 straipsniai).

5. Pinigų politikos priemonės

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Įstatymo 8 ir 11 straipsniai bei 4 skirsnis išvardija pinigų politikos priemones, kurias Lietuvos bankas gali parinkti ar nustatyti, tačiau nepaiso ECB galių šioje srityje.

Įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir 30 straipsnis dėl privalomųjų atsargų nepripažįsta ECB galių šioje srityje.

Tam, kad Lietuvos bankas galėtų tinkamai atlikti jam pavestus Eurosistemos uždavinius, Lietuvos bankui turi būti suteikta teisė nustatyti ar parinkti būtinas priemones, ypač tokias, kurios suteiktų jam (Lietuvos bankui) galią atlikti Statuto 17, 18 ir nuo 22 iki 24 straipsniuose išvardytas operacijas.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiami LB įstatymo 8, 11, 25 – 32 straipsniai (įstatymo projekto 4, 5, 12-19 straipsniai).

6. Finansinės nuostatos

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Įstatymo normos dėl finansų neatitinka Bendrijos ir ECB galių šioje srityje. Ypač, finansinės atskaitomybės, audito (nepriklausomo auditoriaus skyrimas), kapitalo pasirašymų, užsienio atsargų pervedimo ir pinigų politikos pajamų taisyklės turi būti suderintos su Statutu.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiami LB įstatymo 33, 49, 50 straipsniai (įstatymo projekto 20, 24, 25 straipsniai).

7. Lito kurso reguliavimas (valiutų kurso politika)

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Lito patikimumo įstatymas nepripažįsta Bendrijos ir ECB galių valiutų kurso politikoje ir todėl turės būti suderintas. Ypač, nacionalinė teisė, vadovaudamasi Sutarties 111 straipsniu, privalės valiutų kurso nustatymą padaryti pagrindinio tikslo – kainų stabilumas – objektu. Taip pat turės būti suderintos visos kitos nacionalinės teisės normos, nustatančios valiutų kurso režimą Lietuvoje.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiami LB įstatymo 8, 11, 31 straipsniai (įstatymo projekto 4, 5, 18 straipsniai).

8. Tarptautinis bendradarbiavimas

ECB pranešime apie konvergenciją numatyta, kad „Šiuo metu Lietuvos bankas gali bendradarbiauti tarptautinėse finansų institucijose be bet kokios kitos šalies pritarimo. Tačiau, vadovaujantis Statuto 6 straipsnio 2 dalimi, iki euro įvedimo toks dalyvavimas turi tapti ECB pritarimo objektu.“

Atsižvelgiant į šią pastabą, keičiamas LB įstatymo 8 straipsnis (įstatymo projekto 4 straipsnis).

9. Kitos nuostatos

LB įstatymo 38 straipsnis (įstatymo projekto 22 straipsnis) keičiamas numatant, kad Lietuvos bankas turi teisę atidaryti ir tvarkyti Lietuvos Respublikos išdo sąskaitas nenurodant kokia valiuta.

LB įstatymo 47 straipsnis (įstatymo projekto 23 straipsnis) keičiamas, nes galimybę Lietuvos bankui perduoti priežiūros tikslu gautą informaciją kitiems subjektams reglamentuoja Bankų įstatymo 65 straipsnis. 2005 metų birželio 23 d. Bankų įstatymo 65 straipsnio pakeitimu numatyta, kad minėta informacija taip pat gali būti perduota Europos centriniam bankui ir ES valstybių narių centriniams bankams bei kitoms panašias funkcijas atliekančioms institucijoms, jei ji reikalinga jų funkcijoms atlikti.

LB įstatymo 55 straipsnis (įstatymo projekto 29 straipsnis) keičiamas tam, kad statistinė ir kita informacija būtų skelbiama nebūtinai leidžiant informacinius biuletenius, bet ir kitokia forma.